

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

LODEWIJK XVI

OF

HET EINDE VAN DE WERELD

KEIZER Jozef II had een revolutie veroorzaakt omdat hij begrepen had, dat hij de principes van de Eeuw van het Licht moest toepassen. Lodewijk XVI, koning van Frankrijk en zwager van Jozef II, veroorzaakte omstreeks dezelfde tijd ook een revolutie. Had hij de zaak eveneens begrepen? Neen, hij veroorzaakte een revolutie omdat hij er geen snars van begreep! Om er het hoofd bij te verliezen, dat geef ik toe...

1. DE GOEDHARTIGE KONING

IN 1774 volgde Lodewijk XVI zijn grootvader Lodewijk XV op. Hij was twintig jaar, zwaar van lichaamsbouw, traag van begrip, maar goedhartig. Het mankeerde hem aan zelfvertrouwen en hij was bovendien besluiteloos. Men zei van hem, dat hij de tijd doorbracht « met 's avonds te zeggen dat hij die ochtend had ongelijk gehad ». Het ontbrak Lodewijk aan energie maar niet aan gezond verstand. Hij wou zich door pulke ministers omringen: Maurepas, Malesherbes en Vergennes. Maar de ministers stuitten op de noodlottige invloed van het Hof. En het Hof, dat was de koningin.

2. DE KONINGIN

LODEWIJK XVI was gehuwd met Marie-Antoinette, een van de dochters van Maria-Theresia van Oostenrijk. Zij was zeer levendig en zeer intelligent, maar ze was ook lichtzinnig en verkwistziek. Zij meende dat haar leven een sprookje was... Nabij het Petit Trianon liet zij een klein dorp bouwen dat zó uit een komische opera scheen weggelopen. Daar speelde zij het herderinnetje dat sneeuw Witte schapen hoedde.

3. HET DRAMA...

DE finances van het koninkrijk waren helemaal in de war. Lodewijk XVI gaf de leiding er van in handen van een uitstekend economist, nl. Turgot. Het enige middel om het bankroet te verhinderen, was het belastingstelsel volkomen te wijzigen. Je moet weten dat alléén de burgers en de boeren belastingen moesten betalen. De geprivilegieerde klasse, de geestelijkheid en de adel die twee derde van het grondgebied bezaten, moesten geen cent belasting betalen! Turgot stelde de koning voor ook deze klasse belastingen te doen betalen. Natuurlijk stond het Hof onmiddellijk in rep en roer. De koning boog voor het Hof en stuurde Turgot de laan uit. « Pas op, sire, zei Turgot, denk aan Karel I! »

4. « MADAME DEFICIT »

HET Hof triomfeerde. De koningin, gesteund door de dikke graaf van Provence en de magere graaf van Artois, broers van de koning, brachten achtereenvolgens nog drie andere ministers, die ongeveer dezelfde oplossing voorstelden als Turgot, ten val: Necker, een bankier uit Geneve, Calonne en bisschop Lomenie de Brienne. Het volk roerde zich en in de wandeling heette men de koningin « Madame Déficit ». Lodewijk XVI riep Necker terug...

5. DE STATEN-GENERAAL

NECKER wist wel dat de adel en de geestelijkheid hun privileges niet zouden willen geven en daarom besloot hij een beroep te doen op de Franse Natie. Hij riep de Staten-Generaal bijeen. Dat was in het jaar 1789. De Franse Revolutie zou losbarsten. Het oud regime zou ineenstorten. De moderne geschiedenis is daarmee afgesloten.
De hedendaagse geschiedenis begint... (Wordt voortgezet.)